Vivat Szlovénia! / Vivat Slovenija!

2023/04/19 - 2023/05/31

A magyar–szlovén diplomáciai kapcsolatok felvételének 30. évfordulójára emlékezve időszaki kiállítást rendezett könyvtárunk.

[1]

A magyar–szlovén diplomáciai kapcsolatok felvételének 30. évfordulójára emlékezve *Vivat Szlovénia! / Vivat Slovenija!* címmel rendezett időszaki kiállítást könyvtárunk. A tárlat a jubileum után egy évvel, a Szlovén Köztársaság Nagykövetségével és az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszékével szoros szakmai partnerségben valósult meg, a két ország közötti kiváló diplomáciai kapcsolat eredményeként. A kiállítás megrendezésével az OSZK hozzá kíván járulni a Szlovénia és Magyarország közötti hagyományosan jó viszonyhoz, a magyar–szlovén szakmai

kapcsolatok további fejlődéséhez és elmélyítéséhez.

Az időszaki kiállítás **2023. május 31-ig** ingyenesen látogatható
a könyvtár nyitvatartási idejében**,**
keddtől szombatig 10 és 18 óra között.

A kiállítás gerincét a szlovén irodalom magyarországi befogadásának története alkotja, különös tekintettel az elmúlt harminc év közel nyolcvan kötetet számláló műfordításaira (verseskötetek, regények, meséskönyvek, antológiák).

KK
KORUNK
SZLOVÉNIA TÉRKÉPE EURÓPA 2000
KÁNTOR LAJOS
KÖZELEBB VAN, MINT SVÁJC
EDVARD KOCBEK
JAJCE, 1943
SZILÁGYI IMRE
A SZLOVÉNOK ÉS EURÓPA
BORIS A. NOVAK
A SZLOVÉN NYELVŰ KÖLTÉSZET
ALEŠ ŠTEGER
A REALISTA ÉS A ROMANTIKUS ISKOLA
VENO TAUFER
A FÉLELEMTŐL A REMÉNYIG
DRAGO JANČAR
ZÖREJ A FEJBEN
BENCE LAJOS
KÉTNYELVŰ OKTATÁS SZLOVÉNIÁBAN
GÖNCZ LÁSZLÓ
KISEBBSÉGEK KÁNAÁNJA VAGY ÚTVESZTŐJE
TORDAI ZÁDOR
BALKÁNI TÖRTÉNETEK
KÉTEZER • HARMADIK FOLYAM/AUGUSZTUS
8

[2]

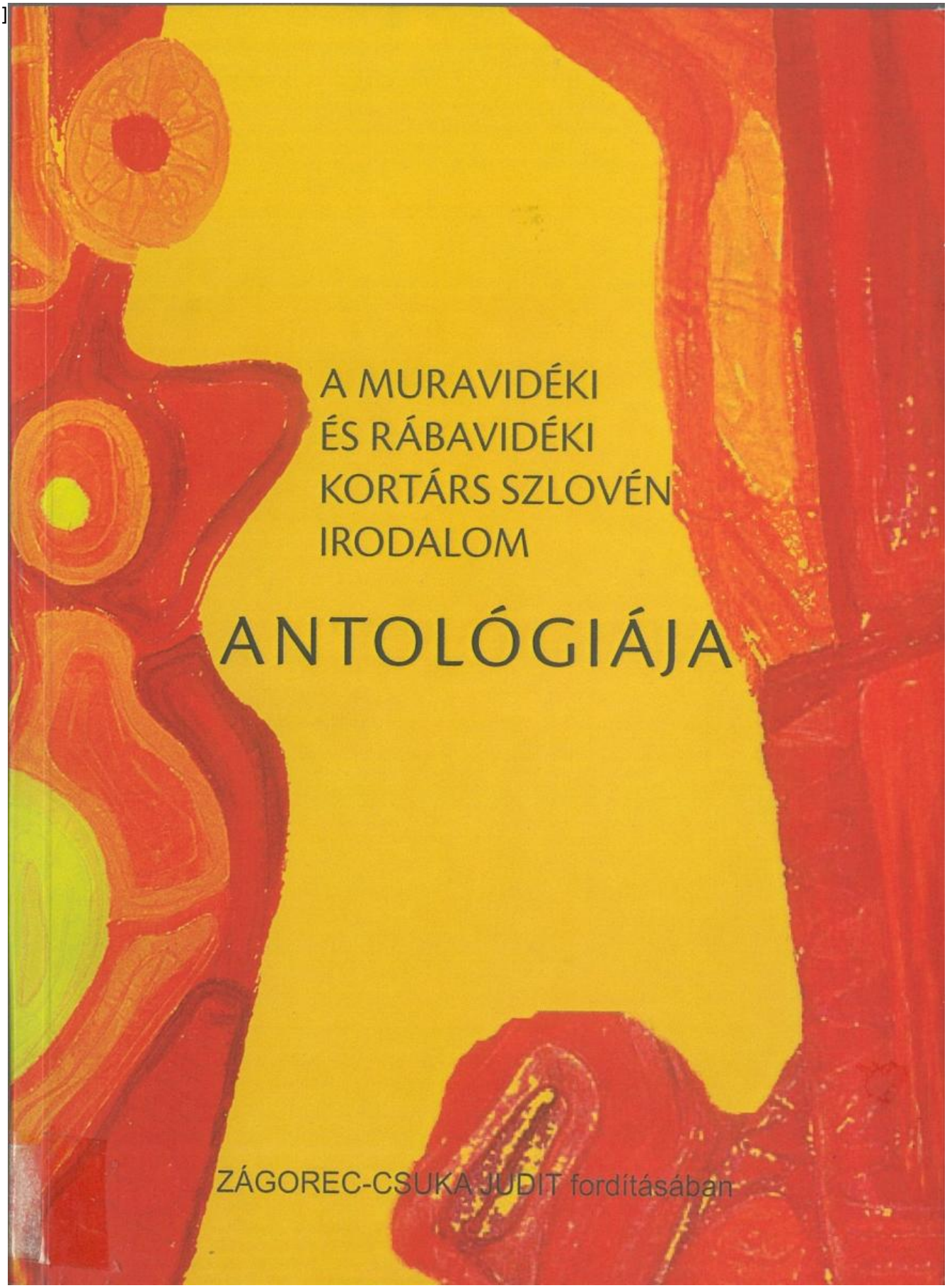

[3]Magyarországon a 20. század hetvenes-nyolcvanas éveinek élénk fordítási tevékenysége a kilencvenes évek elején véget ért. Ezután a fordítások száma drasztikusan visszaesett, és csak az

évtized vége felé kezdett növekedni, majd 2000 után kapott nagyobb lendületet.

A szlovén szépirodalom fordításainak megjelentetésében fontos szerepet játszottak azok az irodalmi folyóiratok, pl. az *Európai Utas*, a *Holmi*, a *Jelenkor*, a *Korunk*, a *Nagyvilág*, a *Magyar Napló*, a *Tiszatáj* stb., melyek tematikus összeállításokat is megjelentettek a kortárs szlovén irodalomról.

Az elmúlt harminc évben több egy- és kétnyelvű szlovén irodalmi antológia is megjelent, köztük műfajok szerinti – vers-, elbeszélés- és esszégyűjtemények –, valamint az új és legújabb irodalom gyűjteményes kötetei.

[4]Az önálló Szlovénia létrejötte óta a szlovén irodalom világirodalmi rangú költője, a szlovén költészet első szintetizáló lírikusa, **France Prešeren** művei éppúgy figyelmet kaptak a magyar irodalmi körökben, mint a közelmúlt és a kortárs szlovén irodalom alkotói – Kajetan Kovič, Tomaž Šalamun, Drago Jančar vagy Aleš Debeljak – irodalmi munkássága.

A 2000 előtt megjelent 10 kötet felét a pécsi Jelenkor Kiadó adta ki, a következő évtizedben csatlakozott hozzá több más könyvkiadó is (pl. A L'Harmattan, a Napkút, a Metropolis, az Európa). Az utóbbi évtizedekben Budapest és Pécs mellett Lendván jelent meg a legtöbb szlovén irodalmi mű magyar fordítása.

A szlovén irodalom magyar fordítói közül a legtermékenyebb Gállos Orsolya mellett kiemelendők még Csordás Gábor, Körtvélyessy Klára, Lukács Zsolt, Orcsik Roland, Reiman Judit, a lendvai Zágorec-Csuka Judit és mások. A magyar költészet jeles képviselői – Weöres Sándortól Lator Lászlón át Tandori Dezsőig – készítettek a szlovén lírából nyersfordítások alapján kiváló műfordításokat.

[5]

A tárlaton olyan különleges könyvritkaságokat is láthat a nagyközönség, melyek a két nemzet évszázados kapcsolatairól tanúskodnak. Az 550 éves magyar könyvnyomtatás történetének fontos szakasza a 450 éves **alsólendvai nyomda** működése. Rudolf Hoffhalter, a neves nyomdászcsalád tagja távozni kényszerült Erdélyből, és az őt meghívó Bánffy (IV.) Miklós főpohárnok birtokán, Alsólendván (Lendava, ma Szlovénia) telepedett le nyomdai felszerelésével, ahol 1573 közepétől közel egy éven át működött. Ebből a korszakából Hoffhalternek négy kiadványa ismert, közülük a tárlaton bemutatott három mű Kulcsár Györgynek, az iskola tanítójának, későbbi udvari prédikátornak munkája.

A trianoni békeszerződésig a magyar királysághoz tartozó Muravidéken kibontakozó regionális tájnyelvű irodalom a többi szlovén területtől elszigetelve, alapvetően magyar hatás alatt fejlődött. A 18. századig a muravidéki nyelvjárás csak a népnyelvben, a néphagyományban és kéziratokban volt jelen. A protestantizmus és katolicizmus eszmeiségének kései, 18. század végi vallásos művei a magyar szakirodalomban gyakran vendnek nevezett muravidéki szlovén nyelvjárás vitalitásáról árulkodnak. A teljes Újszövetséget lefordító **Štefan Küzmič** evangélikus lelkész és névrokona, a muravidéki katolikus irodalom atyjának tekintett, az evangéliumokat lefordító **Mikloš Küzmič** munkássága egyaránt mérföldkőnek számít a muravidéki és az egyetemes szlovén művelődéstörténetben.

[6]

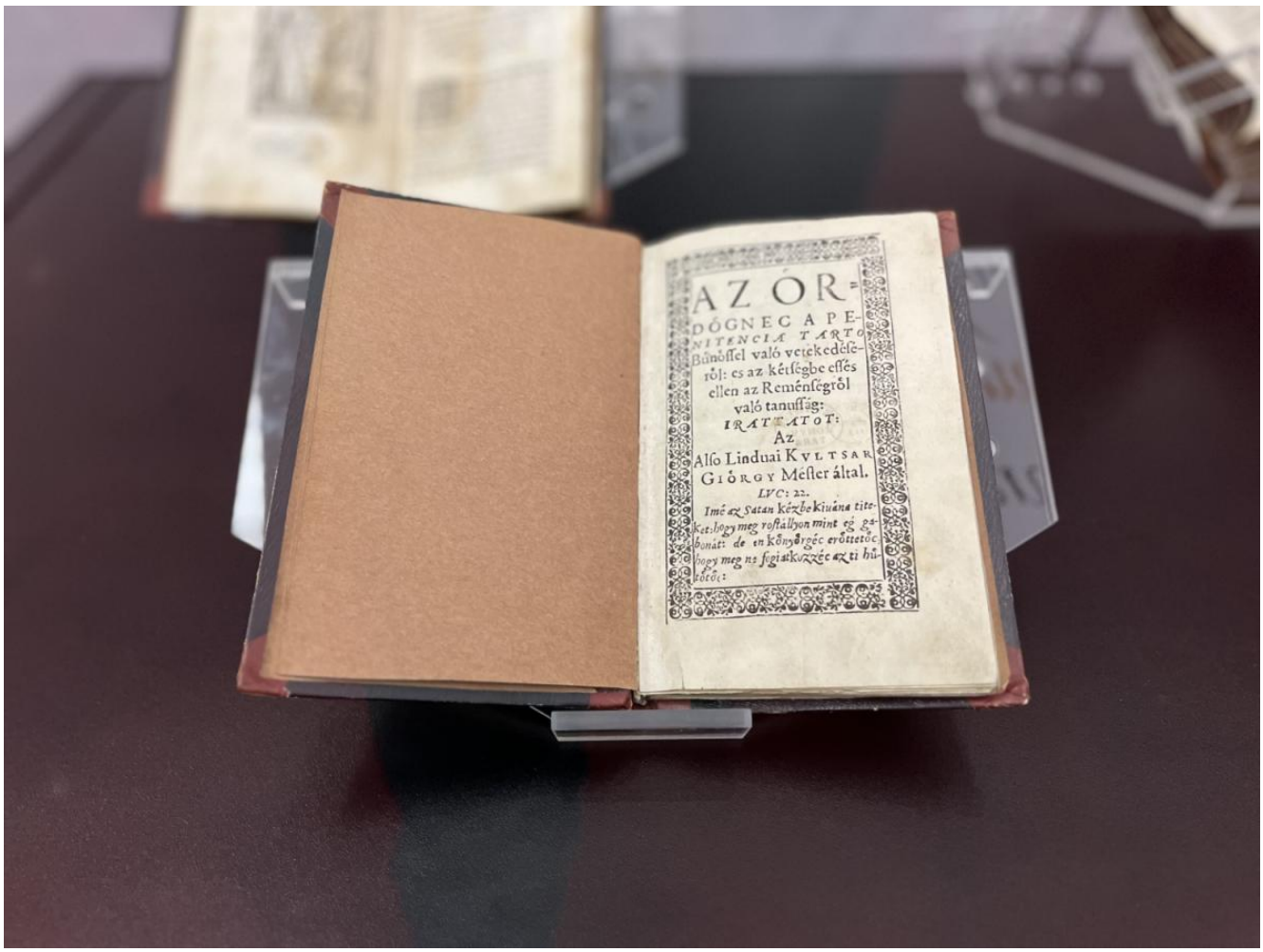
AZ OR-
DÓGNEC A PE-
NITENCIA TARTO
Bűnössel való vetekedéséről: es az kétségbe esés
ellen az Reménségről
való tanusság:
IRATTATOT:
Az
Alsó Linduai KVLTSAR
GIÓRGY Mester által.
LVC: 22.
Imé az Satan kézbe kivána titet, hogy meg rostallyon mint eg gabonát: de en könyörgéc eröttetöc
hogy meg ne fogiatkozzéc az ti hitetök:

[7]

NOVI
ZÁKON
ALI
TESTAMENTOM
GOSPODNA NAŠEGA
JEZUSA KRISTUSA
NAJ STARJI SZLOVENSZKI
JEZIK OBRNJENI
PO
KÜZMICS STEVANU
SLOVENSZKOM FARANI.
I KNIGE ZOLTÁRSZKE.
V KÖSZEGI, 1836.

[8]

[9]

A kötetek és szövegek mellett szerzői portrékat, fényképeket is láthat a nagyközönség. Ez utóbbiakat a Ljubljanai Nemzeti és Egyetemi Könyvtár bocsátotta a kiállítás rendelkezésére.

A kiállítást online kvízek, puzzle-ok és interaktív játékok egészítik ki, amelyeket a nemzeti könyvtár érintőképernyőin találnak látogatóink.

A tárlat kurátora: Mladen Pavičič
Főszerkesztő: Mann Jolán

Tervezés: Gazdag Mária / Lulla Interiors
Grafika: Takács Tamás / Artom Grafika
Kivitelezés: Kiáll Kft.

Kapcsolódó tartalom:

Kiállításismertető 1. rész [10]

Kiállításismertető 2. rész [11]

Vivat Szlovénia! / Vivat Slovenija! – kiállításmegnyitó [12]

2023/04/20 - 16:20

Forrás webcím: https://oszk.hu/kiallitasok/vivat-szlovenia-vivat-slovenija

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_nyito_.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/korunk_2000_8_cimlap.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_cimlap_antologia.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_cimlap_preseren_france.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_irok.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_regi.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_RMK-I-97.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_KuzmicsI.jpg
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/Szloven-kiall_23-04-19_KuzmicsM.jpg
[10] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/05/31/vivat_szlovenia_vivat_slovenija_elso_resz
[11] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/06/01/vivat_szlovenia_masodik_resz
[12] https://www.oszk.hu/hirek/vivat-szlovenia-vivat-slovenija-kiallitasmegnyito
[13] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2016
[14] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek